

Bijlagen bij Kaderbrief 2021:

1. Integraal financieel kader	2
2. Belastingen en woonlasten	4

Bijlage 1: Integraal financieel kader

Integraal financieel kader 11 juni	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Meerjarenraming 2020-2024, zoals vermeld op pagina 20 van de programmabegroting 2020-2024	0 v	-150 v	-129 v	-753 v	-1.730 v	-1.730 v
Aframing taakstellingen		2.000 n	2.500 n	2.500 n	2.500 n	2.500 n
Uitwerking uitgangspunten in begroting		1.997 n	1.918 n	1.780 n	1.954 n	1.954 n
<i>Begroting naar loon-en prijspeil 2020</i>	<i>0 v</i>	<i>3.847 n</i>	<i>4.289 n</i>	<i>3.527 n</i>	<i>2.724 n</i>	<i>2.724 n</i>
Saldo voortgangsrapportage	8.441 n	-8.661 v	-8.596 v	-6.111 v	-4.749 v	-6.894 v
Raming compensatie Corona rijk 1e tranche	-4.000 v	pm				
Steunmaatregelen ondernemers	350 n					
Instellen noodfonds	3.500 n					
Begroting incl. voortgangsrapportage 2020	8.291 n	-4.814 v	-4.307 v	-2.584 v	-2.025 v	-4.170 v
<i>Autonome ontwikkelingen:</i>						
Programma 7						
Raming korting AU-inkomensmaatstaf WOZ-waarden		0 n	400 n	800 n	1.100 n	1.300 n
Financiële ontwikkelingen sociaal domein na 2020		5.360 n	3.820 n	3.820 n	3.820 n	3.820 n
Na vervallen reserve sociaal domein worden resterende dotaties/onttrekkingen tlv/tgv financieel kader gebracht		-1.303 v	627 n	473 n	337 n	337 n
Doteren/onttrekken aan algemene reserve		1.303 n	-627 v	-473 v		
Taakstelling Wmo en Jeugd					-337 v	-337 v
Treasury (vrijvallen stelpost)		147 n	-658 v	-1.648 v	-2.367 v	-2.367 v
Hogere lasten FLO-regeling VRK	900 n	1.000 n				

Integraal financieel kader 11 juni	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Begroting VRK 2021 VRK	198 n	427 n	427 n	427 n	427 n	427 n
<i>subtotaal autonome ontwikkelingen</i>	<i>1.098 n</i>	<i>6.934 n</i>	<i>3.989 n</i>	<i>3.399 n</i>	<i>2.980 n</i>	<i>3.180 n</i>
<i>Afweegbaar/nog te besluiten</i>						
Programma 5						
Invoering milieu-zones (2020/53389)		50 n	50 n	50 n	50 n	50 n
Budget duurzaamheid	245 n	510 n	590 n	280 n	150 n	
Formatie status houders (dekking BUIG)		555 n	555 n	555 n		
Formatie BBOR		130 n	130 n	130 n	130 n	130 n
Dekking: rioolheffing		-130 v	-130 v	-130 v	-130 v	-130 v
Actualisatie IP (voorlopig)		803 n	-1.440 v	0 n	-2.106 v	-2.522 v
<i>saldo beleidsafwegingen</i>	<i>245 n</i>	<i>1.918 n</i>	<i>-245 v</i>	<i>885 n</i>	<i>-1.906 v</i>	<i>-2.472 v</i>
Integraal financieel kader	9.634 n	4.038 n	-563 v	1.700 n	-951 v	-3.462 v

Bijlage 2: Belastingen en woonlasten

Algemene uitgangspunten tarievenbeleid:

Het belastingbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten: kostendekkende tarieven voor afval-en rioolheffing en inflatieaanpassing voor belastingen en overige rechten. Het inflatiepercentage voor belastingen is geraamd op 1,6% zoals berekend en toegelicht in de bijlage richtlijnen Programmabegroting 2021-2025.

Voor diensten die de gemeente via heffingen aan de gebruiker in rekening brengt, geldt dat de heffing nooit hoger dan 100% van de kosten mag zijn. Voor heffingen is inflatiecorrectie pas mogelijk als die binnen de grenzen van kostendekkendheid blijft. Op basis van de geraamde baten in de begroting 2021 worden de belastingtarieven in december 2020, voorafgaand aan het begrotingsjaar 2021, ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Haarlem vergeleken met andere gemeenten (begroting en tarieven 2020)

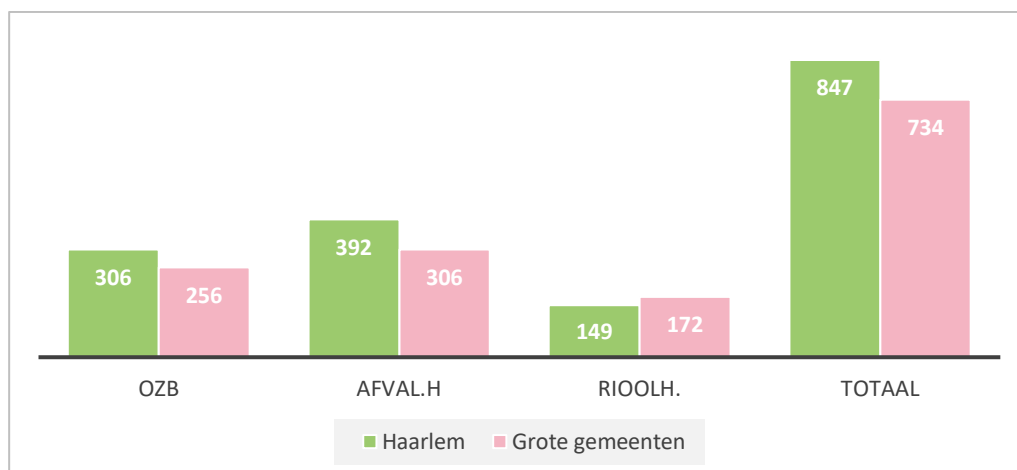
Jaarlijks vergelijkt het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. In 2020 stijgen de woonlasten van de grote gemeenten gemiddeld met 4,3% tot € 734. De woonlasten in Haarlem stijgen met 1,8% tot € 847. De woonlasten in Haarlem zijn daarmee 2,5% minder gestegen dan landelijk. De woonlasten in Haarlem zijn wel nog steeds 15% hoger dan het landelijk gemiddelde.

Omdat de kosten van straatvegen niet meer worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing en in mindere mate aan de rioolheffing stijgt de afvalstoffenheffing in Haarlem minder dan het landelijk gemiddelde en daalt de rioolheffing met 5%, terwijl deze heffing landelijk 1,9% stijgt.

Van de 40 grote gemeenten daalt Haarlem van plaats vier naar plaats zes van duurste grote gemeenten in 2020.

Grafiek vergelijking woonlasten 2020

Bedragen x € 1

Nieuwe ontwikkelingen

De gevolgen van de coronacrisis voor de belastingbaten voor 2021 worden geïnventariseerd. Daarvoor wordt een afzonderlijk overzicht opgesteld.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Ontwikkeling kosten afvalstoffenheffing:

De kosten van afvalinzameling en -verwerking nemen met 4,5% toe. De toename van de toegerekende kosten aan de afvalstoffenheffing t.o.v. 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door loon en prijsstijgingen en de negatieve ontwikkelingen op de grondstofmarkt. De inzameling en verwerking van grondstoffen is duurder geworden terwijl de opbrengsten voor de afzet van deze grondstoffen onder druk staan. Voor de komende jaren wordt wel verwacht dat de afvalstoffenheffing weer kan dalen doordat het project SPA in 2024 is afgerond en de extra inzet voor projectmanagement en handhaving vervalt. Ook is de verwachting dat Spaarnelanden met ingang van 2024 haar inzamel- en verwerkingsproces zodanig heeft geoptimaliseerd dat de kosten over de jaren 2021 tot en met 2023 met € 1,2 miljoen worden teruggebracht. Met dat pakket aan optimaliseringsmaatregelen daalt de heffing weer ten opzichte van 2020.

Tariefdifferentiatie en heffingsgrondslag

Naar aanleiding van de bespreking in december 2019 van de Haarlemse belastingvoorstellen 2020 is toegezegd dat in een informatienota nader wordt ingegaan op de mogelijkheden die de raad heeft om andere keuzes te maken ten aanzien van heffingsgrondslagen voor afval- en rioolheffing en wat de voor- en nadelen daarvan zijn en hoe andere gemeenten daarmee omgaan.

De hiervoor geformuleerde toezegging is uitgewerkt in een informatienota ([2020/223346](#)).

Op basis van deze nota heeft de commissie Bestuur (mei 2020) verzocht om in de Kaderbrief rekentarieven op te nemen op basis van een keuze voor verdere differentiatie naar één-, twee, drie- en vier- en meerpersoonshuishoudens.

Bij ongewijzigd beleid kunnen de tarieven voor 2021 dan als volgt worden berekend:

- Tarief eenpersoonshuishoudens: tarief 2020 € 257 verhoogd met 4,5% = € **268 (tarief 2021)**;
- Tarief meerpersoonshuishoudens: tarief 2020 € 392 verhoogd met 4,5% = € **410 (tarief 2021)**

Verdere differentiatie van tarieven

Uit een in 2016 gehouden onderzoek naar de afvalstoffenheffing blijkt dat 52% van de kosten vast is en 48% van de kosten afval afhankelijk. Dit betekent dat 52% van de kosten gelijk over categorieën wordt verdeeld en dat 48% naar rato van de omvang van het huishouden. De kosten van afvalinzameling en -verwerking bedragen naar huidig inzicht voor 2021 € 26,02 mil.

Alternatief 1 Tarief eenpersoonshuishoudens gelijk aan huidige differentiatie

Het tarief voor eenpersoonshuishoudens zou € 268 (prijsspeil 2021) bedragen als niet verder gedifferentieerd wordt. Bij 28.000 eenpersoonshuishoudens kan een opbrengst worden berekend van € 7,5 mil. Dat betekent dat € 26,02 mil. minus € 7,5 mil. ofwel € 18,5 mil door de overige huishoudens moet worden opgebracht. Opslag vast kosten kan als volgt worden berekend: 52% van € 18,5 = € 9,6 mil. te verdelen over 45.450 overige huishoudens = € 212

De toerekening van de variabele kosten bedraagt 48% van € 18,5 = € 8,88 mil. te verdelen over 132.500 personen = € 67. Vanaf 4 personen bedraagt de afvalafhankelijke opslag € 93 omdat het gemiddeld meer personen betreft. Dit levert de volgende tarieven op:

Bedragen x € 1

Soort huishouden	opslag vaste kosten	Toerekening afval-afhankelijke kosten	Reken-tarief	Aantal personen	Aantal huishoudens	Opbrengst
Eenpersoons			€ 268	28.000	28.000	€ 7.504.000
Tweepersoons	€ 212	€ 134	€ 346	45.000	22.500	€ 7.785.000
Driepersoons	€ 212	€ 201	€ 413	28.500	9.500	€ 3.923.500
Vier-of meer	€ 212	€ 294	€ 506	59.000	13.450	€ 6.805.700
totaal				160.500	73.450	€ 26.018.200

Alternatief 2 Tarief eenpersoonshuishoudens gelijk aan landelijk gemiddelde

Het tarief voor eenpersoonshuishoudens (zie informatienota [\(2020/223346\)](#)) is in Haarlem 12% hoger dan het landelijk gemiddelde, maar het tarief voor meerpersoonshuishoudens is 35%. Indien het tarief in Haarlem gebaseerd zou worden op de verhouding van het landelijk gemiddelde zou een tarief van € 292 (prijspeil 2020) berekend kunnen worden. Voor 2021 zou dit een tarief van € 305 betekenen (verhoging 4,5%). Bij 28.000 eenpersoonshuishoudens kan bij dat tarief een opbrengst worden berekend van € 8,54 mil.

Dat betekent dat € 26,02 mil. minus € 8,54 mil. ofwel € 17,48 mil. door de overige huishoudens dienen te worden opgebracht.

Opslag vast kosten bedraagt:

52% van € 17,48 mil. = € 9,09 mil. te verdelen over 45.450 overige huishoudens = € 200. De toerekening van de variabele kosten bedraagt 48% van € 17,48 mil. = € 8,39 mil. te verdelen over 132.500 personen = € 63.

Vanaf 4 personen bedraagt de afvalafhankelijke opslag € 91 omdat het gemiddeld meer personen betreft. Dit levert de volgende tarieven op:

Bedragen x € 1

Soort huishouden	opslag vaste kosten	Toerekening afval-afhankelijke kosten	Reken-tarief	Aantal personen	Aantal huishoudens	Opbrengst
Eenpersoons			€ 305	28.000	28.000	€ 8.540.000
Tweepersoons	€ 200	€ 126	€ 326	45.000	22.500	€ 7.335.000
Driepersoons	€ 200	€ 189	€ 389	28.500	9.500	€ 3.695.500
Vier-of meer	€ 200	€ 280	€ 480	59.000	13.450	€ 6.456.000
totaal				160.500	73.450	€ 26.026.500

Ontwikkeling kosten rioolheffing

De forse stijging van de kosten met € 1 miljoen (8%) worden in hoofdzaak veroorzaakt door hogere kapitaallasten (€ 0,1 miljoen), kosten van groot onderhoud die niet geactiveerd mogen worden (€ 0,4 miljoen) en formatie-uitbreiding, incl. overhead van (€ 0,3 miljoen) en inflatie (€ 0,3 miljoen). Doordat ook voor de komende jaren een verdere stijging van het investeringsvolume wordt voorzien inclusief de daarbij behorende kapitaallasten zet de stijging zich ook door in 2022 en de daaropvolgende jaren.

Onroerende zaakbelastingen

Woningen

Bij de vaststelling van de begroting 2020-2024 is ingestemd met een verhoging van de opbrengst OZB-woningen met € 1 miljoen, onder meer om de nadelige gevolgen van de korting op de gemeentefondsuitkering vanwege de meer dan gemiddelde stijging van de WOZ-waarden in Haarlem voor een gedeelte te compenseren. Dit heeft een tariefsverhoging van 4,3% tot gevolg, te verhogen met de inflatiecorrectie, ofwel een stijging van 5,9%.

Toeristenbelasting

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2020-2024 is besloten met ingang van 2021 ook toeristenbelasting voor nachtverblijf van pleziervaartuigen in te voeren, zoals voor de riviercruises. Om een gelijk speelveld met Amsterdam en de regio te creëren is het voorstel om vanaf 2021 een watertoeristenbelasting in te voeren waarbij voor het tarief aansluiting wordt gezocht bij die van andere mobiele overnachtingsverblijven zoals voor caravans op campings in Haarlem. Dit tarief is € 2 toeristenbelasting per persoon per overnachting. Ook andere gemeenten als Amsterdam, Velsen, Hoorn, Medemblik, Enkhuizen, Aalsmeer brengen naast havengeld ook toeristenbelasting in rekening. Hiervoor is een opbrengst geraamd van € 40.000 met ingang van 2021.

Als gevolg van de coronacrisis is de geraamde opbrengst over 2020 gehalveerd. Wat de consequenties voor 2021 e.v. zijn is nog moeilijk in te schatten. De ramingen voor 2021, zoals opgenomen in de meerjarenraming, zijn vooralsnog niet aangepast.

Leges omgevingsvergunning

De invoering van de Omgevingswet op 1-1-2021 zal impact hebben op de legesopbrengsten en op de kosten.

Ontwikkeling Haarlemse woonlasten

De lokale woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden bestaan uit de woninggebonden heffingen: de OZB voor woningen, de riool- en de afvalstoffenheffing. Na vaststelling van de belastingvoorstellen in december bedroegen de woonlasten in 2020 € 847 per meerpersoonshuishouden. Voor 2021 dient rekening gehouden te worden met een stijging van de woonlasten vanwege:

1. Het doorbereken van de inflatie in de tarieven OZB van 1,6%;

2. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2020-2024 is ingestemd met een verhoging van de opbrengst OZB-woningen met € 1 miljoen, een tariefsverhoging van 4,3%;
3. Op basis van 100% kostendekkendheid dienen de tarieven voor afvalstoffenheffing met 4,5 % te stijgen;
4. Op basis van 100% kostendekkendheid dient het tarief rioolheffing met 8 % te stijgen;

De heffingsmaatstaven voor de afval-en rioolheffing blijven ongewijzigd in afwachting van nadere besluitvorming door de raad op basis van de informatienota ([2020/223346](#)).

Ontwikkeling woonlasten op basis van voorgesteld beleid

De uitgangspunten leiden tot het onderstaande overzicht van de gemeentelijke woonlasten, prijspeil 2021:

Bedragen x € 1

Lokale lastendruk	2020	2021	2022	2023	2024	2025
OZB-eigenaren woningen	306	324	324	324	324	324
Rioolheffing	149	161	171	175	178	181
Afvalstoffenheffing	392	409	397	390	384	384
Woonlasten	847	894	892	889	886	889
Woonlastenindex	100%	106%	105%	105%	105%	105%

Bij ongewijzigd beleid stijgen de woonlasten in 2021 met € 47 per woonruimte, een stijging van 5,6%.